

Càtedra *Pau Casals*

FUNDACIÓ
Pau Casals

UOC Universitat Oberta
de Catalunya

PAU CASALS

Pau Casals va ser un intèrpret excepcional del violoncel que va marcar un abans i un després a la tècnica interpretativa del violoncel, un dels directors d'orquestra més importants del seu temps, i un gran compositor. A la seva condició de músic, va unir la defensa de la pau, els drets humans i la democràcia. En temps convulsos va defensar un món sense fronteres amb la música com a llenguatge universal de fraternitat entre els pobles. Va ser convidat en tres ocasions a visitar i interpretar per a l'Assemblea General de Nacions Unides pronunciant a més discursos històrics amb molt d'impacte. Pau Casals va rebre de les Nacions Unides l'encàrrec de compondre un himne per a l'ONU (Himne de la Pau), que va ser interpretat i dirigit per primera vegada l'any 1971. En reconeixement a la seva tasca humanitària i a la defensa de la pau, va rebre la primera medalla de la Pau de les Nacions Unides.

LA CÀTEDRA PAU CASALS

La Càtedra Pau Casals és un projecte en conveni entre la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i la Fundació Pau Casals amb l'objectiu de promoure la recerca, el coneixement, la difusió i el debat contemporanis sobre la dimensió musical i humanística de Pau Casals i el seu extraordinari llegat, així com els valors que va defensar al llarg de la seva vida.

Una Càtedra per fomentar el compromís de la cultura i la música amb els grans problemes de la societat actual, per

agrupar persones, investigadors i artistes. Un espai de reflexió i investigació sobre el rol de la música en el diàleg intercultural i les institucions que defensen els drets humans i el multilateralisme per a un món millor. La Càtedra presenta dos àmbits centrals d'actuació:

- I. El llegat musical de Pau Casals. Pau Casals músic total: intèrpret, director i compositor.
- II. El llegat humanístic de Pau Casals i la lectura contemporània de la defensa de la pau, la democràcia i els drets humans.

OBJECTIUS

- I. Impulsar la investigació, la difusió i el coneixement musicològic i historiogràfic de l'obra artística i de les facetes d'intèrpret, director d'orquestra i compositor de Pau Casals.
- II. Impulsar la investigació, la producció de coneixement, difusió, i el debat contemporani sobre la relació entre la música, la defensa dels valors de la pau, els drets humans i la democràcia.
- III. Contribuir a l'enfortiment de la cultura i més concretament l'expressió musical en el marc de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, i les diferents convencions de la UNESCO amb una atenció especial a la Convenció sobre Diversitat d'Expressions Culturals de 2005.
- IV. La promoció de la música com a patrimoni intangible fonamental per a la cohesió social, el diàleg multicultural i la prevenció de conflictes.

PROJECTES I ACTIVITATS

- I. **Activitats de formació:** beques docents, premis a treballs finals, participació en l'organització de programes formatius, conferències i seminaris, incentivació de la cooperació educativa (estudiants en pràctiques), col·laboració en els plans de formació de l'empresa/entitat, promoció de trobades d'experts en l'àrea d'interès de la càtedra.
- II. **Activitats de recerca i innovació:** beques i ajuts per a la recerca, desenvolupament de línies de recerca conjunta, realització de treballs de recerca i innovació, realització de tesis doctorals en cooperació amb l'empresa/entitat, promoció de trobades nacionals i internacionals d'experts sobre temes d'interès, cooperació

per obtenir projectes de recerca en l'àmbit català, espanyol i europeu, foment de l'emprenedoria i la transferència del coneixement.

- III. Activitats de divulgació, intercanvi de coneixement i projecció internacional:** realització de jornades de divulgació científica i humanística, col·laboració en la promoció d'esdeveniments científics, culturals, socials o humanístics, potenciació de la realització de publicacions sobre temes d'interès, suport a les tesis doctorals en l'àmbit d'interès de la càtedra, distinció i reconeixement d'iniciatives d'interès internacional relacionades amb el llegat musical i humanístic de Pau Casals.

DIRECCIÓ

Dr. Joan Fuster-Sobrepere
Titular de la Càtedra

Doctor en Història per la Universitat Pompeu Fabra i Llicenciat en Filosofia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Postgrau en Direcció d'Institucions Culturals per ESADE Alta Direcció. Professor agregat d'Història Contemporània en els Estudis d'Art i Humanitats de la UOC. Ex-director dels Estudis d'Art i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya. Fundador i director del Màster d'Humanitats: art, literatura i cultura contemporànies. Forma part del grup d'investigació consolidat Identitat.

Dr. Alfons Martinell Sempere
Cotitular de la Càtedra

Doctor en Pedagogia per la Universitat de Girona. Llicenciat en Filosofia i Lletres per la Universitat Autònoma de Barcelona. Membre de la Xarxa Espanyola pel desenvolupament Sostenible. Ex-Director General de Relacions Culturals i Científiques de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional del Ministeri d'Afers Exteriors d'Espanya. Director honorífic de la Càtedra UNESCO: Polítiques Culturals i Cooperació. Professor emèrit de la Universitat de Girona. Medalla d'or al Mèrit a les Belles Arts (2024).

COMISSIONS ASSESSORES

La Càtedra compta amb dues comissions assessores formades per persones de prestigi en els camps de la música i la pau i els drets humans.

- **Comissió assessora música**

Asier Polo, violoncel·lista de prestigi internacional. Premi Nacional de Música 2019 del Ministerio de Cultura.

Bernard Meillat, assessor musical de la Fundació Pau Casals i director artístic del Festival Internacional de Música Pau Casals.

Enrique Barón, president de la Fundación Yehudi Menuhin España.

Ester Bonal, codirectora de Xamfrà, centre de música i escena per a la inclusió social guanyador d'una Medalla d'Or 2022 de l'Acadèmia de les Arts Escèniques d'Espanya.

Jonathan Brown, violista del Quartet Casals.

Maria Claudia Parias, presidenta de la Fundación Nacional Batuta (Colòmbia).

Marie Hallynck, violoncel·lista de prestigi internacional.

Mireia Pacareu, editora de música clàssica a la Unió Europea de Radiodifusió.

Núria Sempere, directora general de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

Ruth Miura, formadora de professors de la European Suzuki Association.

- **Comissió assessora pau i drets humans**

Ana Barrero, presidenta de la Asociación Española de Investigación para la Paz (aiPAZ) i directora de la Fundación Cultura de Paz.

Arantza Acha, directora de UNESCO Etxea, el Centre UNESCO del País Basc.

Daniel Innerarity, catedràtic de filosofia política i social i investigador a la Universitat del País Basc.

Esther Barbé, investigadora de l'IBEI i catedràtica de la UAB.

Hannes Swoboda, president de l'International Institute for Peace.

Jean-Jacques Bedu, escriptor i fundador de Mare Nostrum – Une Méditerranée Autrement.

Joan Manuel Tresserras, professor de la UAB i exconseller de cultura de la Generalitat de Catalunya.

Xavier Mas de Xaxàs, periodista i corresponsal diplomàtic de La Vanguardia.

Pol Morillas, director del CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs).

EQUIP TÈCNIC

- **Direcció de la Fundació Pau Casals, Jordi Pardo.** Membre del grup d'experts en polítiques culturals UNESCO 2011-2015; membre de l'equip d'experts de la Comissió Europea per a les capitals culturals d'Europa 2012-2016. Ha dirigit i assessorat projectes culturals a diferents països d'Europa, Àsia i Amèrica.
- **Assessorament històric i documental, Núria Ballester.** Directora del Museu Pau Casals amb experiència en àmbits de conservació, investigació i difusió del patrimoni. Àmbit cultural i relacions amb la comunitat.
- **Secretaria tècnica de la Càtedra, Griselda Massó.** Gestora cultural i coordinadora de projectes.

PROJECTES I ACTIVITATS 2023

Del 23 de gener al 31 de març. *Període de presentació de les candidatures a les Beques de recerca 2023.* Amb el suport de l'Entidad de Gestión de los Artistas Intérpretes o Ejecutantes de la música (AIE).

Convocatòria internacional 2023: La convocatòria, que estava oberta a estudiants i investigadors/es de tot el món, ha rebut propostes d'índole molt diferent. Des de projectes musicològics sobre el llegat de Casals fins a projectes sobre el paper de la música en la prevenció de conflictes, passant per estudis sobre la construcció de la pau.

- Candidatures: 51 persones
- Beques guanyadores: 2 beques
- Nacionalitats: 14 (Alemanya, Argentina, Barbados, Bolívia, Brasil, Colòmbia, Cuba, Espanya, Grècia, Líban, Mèxic, Perú, Puerto Rico i EUA).
- 11 provinents d'universitats i centres d'investigació catalans, 31 de centres de la resta de l'Estat i 9 són d'àmbit internacional.

Abril. *Resolució beques de recerca* amb 2 guanyadors:

- Evolució dels mecanismes internacionals de protecció dels músics: una perspectiva històrica, projecte presentat per Laurence Cuny.
- De Festívol al Preludi d'El Pessebre. Una primera aproximació al catàleg d'obra musical de Pau Casals a partir de les seves sardanes, projecte presentat per Anna Costal i Albert Fontelles.

Més informació

22 de maig. *Taller Educar en Drets Culturals*, al Museu Pau Casals.

48 assistents presencials

Aquest taller, sobre educació en drets culturals, va oferir un espai de debat i contrast per avançar en aquest important àmbit de la gestió i les polítiques culturals. Va comptar amb ponents i participacions com:

- Maider Maraña, directora de la Fundació Baketik (País Basc) i especialista en drets culturals.
- Mireia Tresserras, codirectora d'educArt, educadora de museus, investigadora en drets culturals i educació.
- Núria Ballester, directora del Museu Pau Casals.
- Gemma Carbó, directora del Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí i presidenta de la Fundació Interarts. Experta en la relació entre cultura i educació.
- Mireia Mayolas, Cap de l'Àrea d'Educació i Activitats del Museu Marítim de Barcelona i formadora d'educadors/es de museus.
- Estefanía Rodero, investigadora i activista cultural amb una forta vinculació amb el món del llibre i la lectura.
- Teresa Reyes, Cap de la Secció Tècnica de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.
- Nicolás Barbieri, professor de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), especialitzat en drets culturals i polítiques culturals.
- Alfons Martinell, codirector de la Càtedra.

Cartell

Més informació

26 d'octubre. *II Jornada de la Càtedra: Música i transformació social*, al Pati Manning de Barcelona (CERC de la Diputació de Barcelona). Amb el suport de la Diputació de Barcelona. 82 assistents presencials.

Aquesta jornada s'engloba dins la commemoració dels 50 anys de la mort de Pau Casals de 2023, i va posar el focus en el paper transformador de la música per a la cohesió i la inclusió social, el diàleg intercultural i la prevenció de conflictes. Va ser una oportunitat per reflexionar conjuntament sobre els per què i per a què creiem que és necessari reivindicar la música com a dret i eina necessària en la construcció de societats més atentes i justes. Va comptar amb ponents i participacions com:

- Marina Garcés, filòsofa, assagista i professora als Estudis d'Arts i Humanitats UOC.

- Esther Bonal, professora de música i directora de Xamfrà.
- María Claudia Parias, presidenta de la Fundación Nacional Batuta (Colòmbia).
- José Luis Rivero, CEO i director artístic a l'Auditorio de Tenerife.
- Hugo Cruz, creador, programador cultural i investigador.
- Núria Sempere, directora de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).
- Pablo González, director fundador del projecte VOZES.
- Nil Barutel, director de Riborquestra; investigador a la UPF i a l'Institut de Cultura de Barcelona.
- Anna Carné, coordinadora i docent de l'Associació ConArte Internacional i del projecte Cordes a Primària de l'EMM de St. Feliu de Llobregat.
- Laura Folch, violoncel·lista, pedagoga i dissenyadora de projectes socials.
- Oriol Pérez Treviño, musicòleg i assagista.
- Jordi Oliveras, animador cultural i coordinador d'Indigestió i de la revista www.nativa.cat.
- Erin Corine, fundadora d'Hola Magnolia Identityworks, artista interdisciplinària multilingüe, coach d'identitat i pertinència, i educadora de diversitat, inclusió, equitat i antiracisme (DEIJ+).
- Nicolás Barbieri, professor de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), especialitzat en drets culturals i polítiques culturals.
- Diversos testimonis d'entitats com Xamfrà, projecte Vozes, Associació Riborquestra i de l'òpera "La Gata Perduda".
- Taller d'acció musical a càrrec de l'Institut Diversitats i l'Associació Riborquestra
- Joan Fuster-Sobrepere, director de la Càtedra.
- Alfons Martinell, codirector de la Càtedra.
- Jordi Pardo, director de la Fundació Pau Casals.

Cartell

Més informació

Octubre 23 a setembre 24. *Projecte Educar per la pau des dels drets culturals.* Amb el suport de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).

En aquest marc, la Càtedra Pau Casals ha proposat el projecte “Educar per la pau des dels drets culturals” per reflexionar com els valors i principis dels drets culturals es poden incorporar als plantejaments de l'educació per la pau. Des de fa anys diferents instàncies els promocionen i per la qual cosa disposen d'un marc conceptual propi.

Aquest projecte s'inscriu a l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) 16 de l'Agenda 2030: “Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible” i amb altres ODS relacionats (4, 5 o 17 entre altres).

Més informació

Guia provisional Guia orientada als serveis i equipaments culturals pel tractament dels principis dels drets culturals i el foment de la cultura de pau.

<https://www.catedra.paucasals.eu/> | coordinacio@paucasals.org | 933 19 20 21

@catedracasals

@CatedraPauCasals